

Januaritelling 2015

door Michel Klemann
michel.klemann@gmail.com

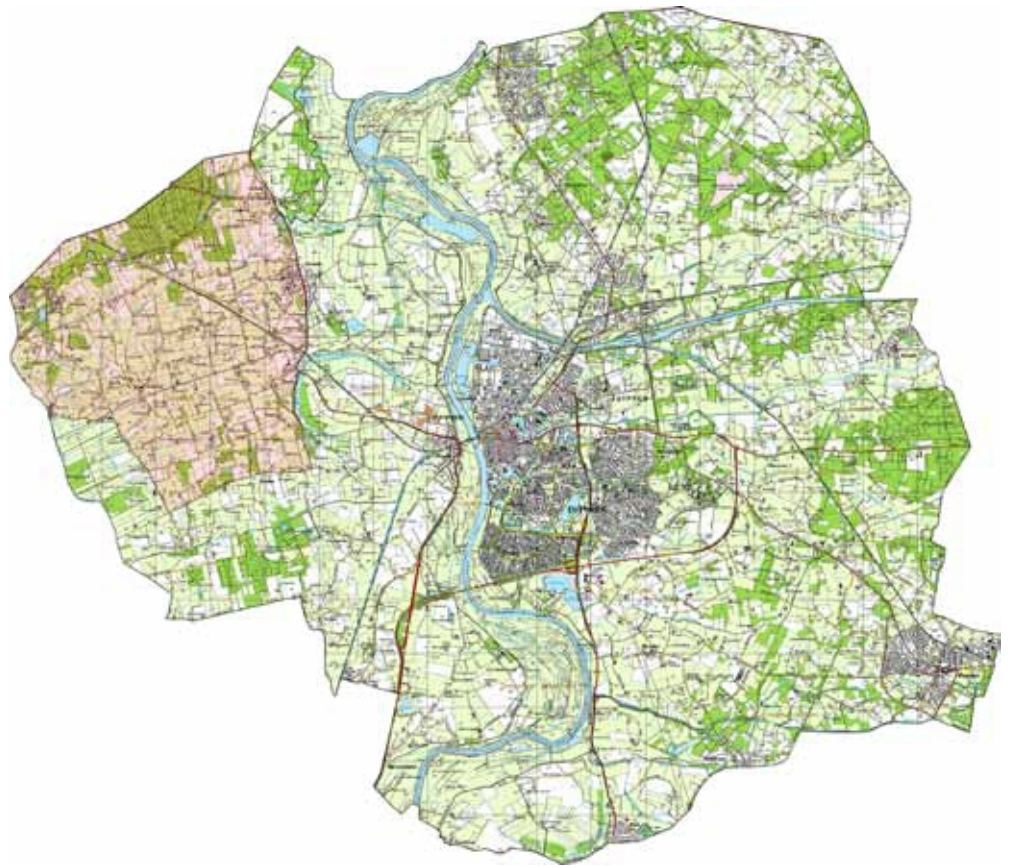
De integrale telling van wintervogels binnen het werkgebied van de vogelwerkgroep in de maand januari, is een beetje een traditie geworden. In 2006 is deze telling voor het eerst gehouden. Doel was om een beeld te krijgen van de vogelpopulatie in de winter. Welke soorten en aantallen zijn er aanwezig in het werkgebied en hoe is de verspreiding. Na tien jaar tellen is daar een nieuw aspect bijgekomen; hoe is de ontwikkeling van de soorten. Is de populatie-omvang veranderd en zijn er wijzigingen in de verspreiding opgetreden. Met de hoeveelheid data die verzameld is, is daar heel veel over te zeggen, maar dat past niet in een kort verhaal. In dit verhaal beperk ik me tot het geven van een overzicht van de verzamelde data in januari 2015 en beschrijf ik kort enkele van de getelde soorten.

Methode

Net als eerdere jaren is ook in januari 2015 een integrale telling van wintervogels gedaan binnen het werkgebied van de Vogelwerkgroep Zutphen (figuur 19). Vanwege een gebrek aan menskracht beslaat deze telperiode de hele maand januari. Januari is namelijk een periode van het jaar waarin relatief veel vogels redelijk 'honkvast' zijn. Deze maand ligt tussen de na- en voorjaarsstrek in en als plotseling invallende kou uitblijft, blijven de vogels in hun winterbiotoop. Een telperiode van vier weken maakt dat uitgeweken kan worden naar de dagen met redelijk tot goed weer en met een

handvol tellers kun je zo toch nog op meerdere dagen, al fietsend en lopend, heel wat (vierkante) kilometers afwerken.

Een duidelijke afbakening van het onderzoeksgebied en begrenzing van telgebieden is belangrijk voor verdeling, verwerking en vergelijkbaarheid van de telresultaten in ruimte en tijd. De telgebieden zijn gestructureerd door het werkgebied van 192 km² onder te verdelen in "handzame" en telbare eenheden. Aan de hand van de topografie is het werkgebied eerst verdeeld in zeven deelgebieden waarbij de IJssel de grens vormde tussen oost en west. De westelijke helft is in drieën verdeeld door de IJsselstraat - Breeweg van oost naar west en het spoor vanaf de spoorbrug richting Arnhem naar het zuidwesten. Aan de oostkant van de IJssel is het Twentekanaal een duidelijke begrenzing; daarna de Zutphense "rondweg" en als laatste de Vordense Weg (figuur 20). Deze deelgebieden zijn vervolgens weer verdeeld in 49 genummerde telgebieden met oppervlakten variërend in oppervlak tussen 96 ha (ZU4) en 838 ha (GE4); gemiddeld 392 ha. De indeling in deelgebieden had als doelstelling dat wanneer niet het hele werkgebied geteld zou kunnen worden, we ons zouden kunnen concentreren op een paar deelgebieden om het jaar daarop de resterende deelgebieden af te werken. Dat was in januari 2006 niet nodig. Toch bleek het een handige verdeling voor naamgeving (codering) en om overzicht te houden op de vorderingen. Voor de tellers is een korte handleiding

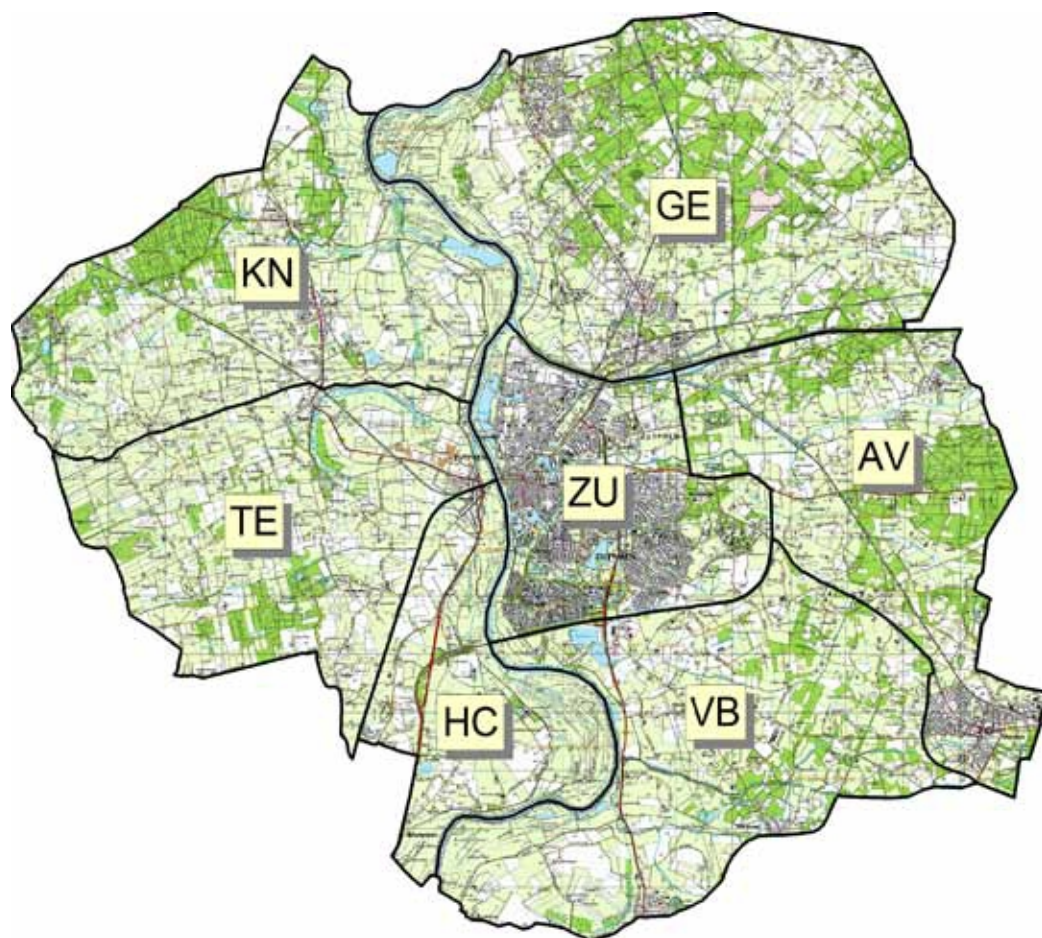
Figuur 19 Geteld gebied in 2015 (in rood het niet getelde deel).

gemaakt om zo de methodiek en telinspanning van iedereen zoveel mogelijk op elkaar af te stemmen. In het kort kwam het er op neer dat de telinspanning ongeveer één uur per 100 ha moest bedragen; de afgelegde route moest op de kaart worden ingetekend en een aantal soorten moest op de kaart worden ingetekend. Voor meer details en voor de volledige handleiding wordt verwezen naar de website: www.vwg-zutphen.nl. Na de tellingen zijn alle papieren en digitale gegevens verzameld en samengevoegd in tabellen en in GIS-bestanden. GIS staat voor Geografisch Informatie Systeem.

In 2015 is het net niet gelukt het gehele werkgebied te tellen; dat lukte in eerdere jaren ook alleen maar in 2006, 2010, 2012 en 2013. Ondanks dat hebben de tellingen weer een mooi beeld opgeleverd van aanwezige soorten en aantallen. Een overzicht van getelde soorten en aantallen in januari 2015 is te vinden in bijlage 1.

Wat cijfertjes

Het oppervlak van het werkgebied bedraagt afgerond 192 km² waarvan in 2015 totaal 168 km² is geteld. Iedereen werd gevraagd op de veldkaart in te tekenen waar ze tijdens de telling waren geweest. Aan de hand daarvan kon worden berekend dat er 599 kilometers tellend zijn afgelegd. Totaal is er bijna 170 uur geteld en dat leverde uiteindelijk 87164 getelde vogels op in 106 verschillende soorten. Er waren 20 soorten die in 2015 een nieuw geteld maximum bereikten en twee soorten werden voor het eerst in januari waargenomen te weten Pontische meeuw en Roodborsttapuit (tabel 7). Van de soorten die in alle tien jaren geteld zijn, werden nog nooit zo weinig Houtduiven (2027 ex.), Zwarte Mezen (9 ex.) en Matkoppen (3 ex) geteld als in 2015.

Figuur 20 Indeling werkgebied vwg zutphen in deelgebieden.

Brandgans
(foto jeroen Kuipers).

Tabel 7 Soorten/aantallen van vogelsoorten die in januari 2015 een nieuw maximum bereikten.

Soort	N	Soort	N
Appelvink	113	Nijlgans	172
Brandgans	4970	Pijlstaart	29
Ekster	654	Pontische Meeuw	1
Grote Canadese Gans	59	Roodborst	364
Grote Gele Kwikstaart	4	Roodborsttapuit	2
Grote Zaagbek	20	Slechtvalk	5
Grote Zilverreiger	75	Slobeend	16
IJsvogel	21	Smient	2813
Kleine Bonte Specht	4	Spreeuw	4595
Krakeend	439	Vuurgoudhaan	3
Middelste Bonte Specht	3	Wilde Eend	2997

Weersomstandigheden januari 2015

In de winter is het weer een belangrijke factor voor de aanwezigheid van vogels. Veel soorten zijn niet zo sterk gebonden aan een bepaalde plek als in het broedseizoen dus wanneer het te bar wordt, kun je altijd nog vertrekken.

Evenals de voorafgaande decembermaand was januari opnieuw een zachte wintermaand met een gemiddelde temperatuur van 4,0 °C tegen 3,1 °C normaal. De eerste helft van de maand was het wisselvallig en zacht maar in de tweede helft van de maand werd het toch opeens een stuk kouder. Op 23 januari bleef het voor de eerste keer de hele dag vriezen en dat was ook meteen de laatste dag met continu vorst. Normaal vriest het gemiddeld op drie dagen in de maand januari.

Een dag later al werd de koude lucht verdreven waarna er tot en met de 28e uit het zuidwesten zachte lucht werd aangevoerd. De laatste dagen van de maand daalde de temperatuur opnieuw door een koude stroming van lucht uit het noorden. In totaal werden er in De Bilt 10 vorstdagen genoteerd (minimumtemperatuur lager dan 0,0 °C), tegen 13 normaal.

Januari was landelijk gemiddeld wel wat nat met 104 mm neerslag tegen een langjarig gemiddelde van 73 mm. De meeste neerslag, op een aantal plaatsen 120 tot ruim 170 mm, viel in een brede strook van zuidwest naar noordoost over het land. Vooral in het zuidoosten van het land viel her en der niet meer dan 75 mm. Op 24 januari kwam het, tijdens het verdrijven van de koude lucht, op uitgebreide schaal tot ijzel en op veel plaatsen in het oosten van het land viel vervolgens sneeuw. Zo'n sneeuwdek van een aantal centimeters vinden veel vogels niet echt leuk. In de week daarop viel er ook nog regelmatig sneeuw.

Het was ook nog even flink winderig in januari. Op 16 dagen kwam het, vooral in de kustgebieden, tot zware windstoten van minstens 75 km/uur. Op 9 en 10 januari waaide het fors; op een aantal plaatsen stond er een stormachtige wind, kracht 7 tot 8 Bft. De hoeveelheid zon was met 68 uur gemiddeld.

De IJssel uiterwaarden liepen in januari weer eens onder en bereikten de piek op 15 januari met 677 NAP. Grote delen van de uiterwaarden stonden blank maar het water zakte daarna geleidelijk met als gevolg een geweldig foerageergebied voor eenden, ganzen en steltlopers.

De IJssel neemt bezit van de Tichelbeekse Waarden, 14 januari 2015 (foto Michel Klemann).

Soortbespreking van enkele opvallende soorten.

Het gaat te ver om hier de resultaten van alle soorten te bespreken dus ik beperk me. De nadruk ligt op de aantallen in 2015 waarbij ik soms ook de aantallen vergelijk met de eerdere januari tellingen.

Aalscholver 137 exemplaren

De Aalscholver laat zich eigenlijk maar weinig beïnvloeden door het verschil in winters. Met de zekerheid dat de IJssel toch niet dicht zal vriezen valt er 's winters blijkbaar altijd voldoende eten te vinden voor de jaarlijks 100 tot 200 overwinterende aalscholvers. De verspreiding is sterk gebonden aan de IJssel met de grootste concentratie in en nabij de stad Zutphen. Hier zijn ook allerlei waterwerken te vinden waar het goed vissen is; havens en bruggen, de monding van de Twentekanaal, Berkel en Schouwlaak. Samen met de gegraven plassen in de omgeving als het Bronsbergenmeer en De Vijver wordt er voldoende vis gevangen om de winter door te komen.

Blauwe Reiger 152 exemplaren

De Blauwe Reiger is ook sterk gebonden aan water, maar lang niet zo sterk als de Aalscholver. Ze jagen op heel andere prooien dan Aalscholvers. Blauwe Reigers grijpen ook kleine zoogdieren en kikkers en struinen 's winters vooral uiterwaarden, slootjes en beken af. De verspreiding is daardoor ook veel diffuser maar duidelijk gebonden aan de open gebieden en hoe meer kleine watertjes hoe beter. Het gros van de getelde vogels betrof solitaire vogels al werden er in 2015 ook concentraties in de Nijenbekerleij en Cortenoever aangetroffen met op beide locaties een 20-tal vogels. Daarentegen was de Blauwe Reiger ronduit zeldzaam in de wat hoger gelegen delen van de deelgebieden GE en VB.

Brandgans 4970 exemplaren

Nieuw voor het werkgebied was het plotselinge voorkomen van duizenden Brandganzen. In de jaren voor 2015 lagen de aantallen tussen de 232 en 1508 getelde vogels. De verspreiding bleef altijd al beperkt tot kleine groepjes in de uiterwaarden langs de IJssel maar in 2015 verschenen grote groepen in de Tichelbeekse Waarden (474 ex), Rammelwaard (3310 ex) en Ravenswaarden (983

ex). De toename van Brandganzen en de uitbreiding van de overwinteringsgebieden is een landelijk fenomeen.

Grote Mantelmeeuw 5 exemplaren

Grote Mantelmeeuwen gedragen zich hier als de gieren van de IJssel. Iedere winter bevinden zich er wel enkele langs de rivier. Ze zitten meestal aan de oostoever en zelden aan de andere kant. Dat komt door het type paaltjes op de strekdammen. Op de oostoever zijn dat rode driehoeken met een platte bovenkant waar je als meeuw of Aalscholver heerlijk op kan zitten. Op de westoever zijn het groene driehoeken met de punt naar boven en daar glijd je als vogel van af dus zie je ze bijna altijd op de oostoever! Bovenop de uitkijk kunnen ze daar uren zitten kijken naar het langsstromende water, wachtend op een dode of halfdode vis of vogel die langs komt drijven. Wanneer de maaltijd voorbij drijft duiken ze er meteen op. Soms trekken ze hun prooi naar de kant en houden zo de rivier vrij van dode beesten. Gemiddeld zit er hier op elke vier kilometer één Grote Mantelmeeuw en buiten de rivier kom je ze eigenlijk niet tegen. Ook vliegen ze soms lange afstanden over de rivier, speurend naar dode beesten die ergens achter een strekdam terecht gekomen zijn.

Grote Zilverreiger 75 exemplaren

Het verschijnen en de daaropvolgende toename van de Grote Zilverreiger blijft iedereen verbazen. Slechts 15 jaar terug was dit hier toch echt een dwaalgast. Jaar na jaar, zonder enige onderbreking blijven de aantallen toenemen. In de hele maand januari 2005 werd er niet één zilverreiger in het werkgebied gezien. In 2006 begonnen we met de januaritelling en dat leverde toen welgeteld één zilverreiger op! Misschien was dit ook wel meteen de allereerste overwinteraar. Dat aantal liep jaarlijks op naar 4 in 2007; 9 in 2008; 18 in 2009; 23 in 2010 en met reeds 75 exemplaren in 2015 ik ben heel benieuwd wanneer de aantallen en op welk niveau ze zullen stabiliseren. Niet alleen de winteraantallen nemen toe, ook op de trektelpost Warnsveld zien we de aantallen doortrekkers jaarlijks toenemen. In 2015 waren ze ook voor het eerst jaarrond in het werkgebied aanwezig. Grote Zilverreigers houden zich vaak op tussen de groepen ganzen waar ze muizen vangen die door de trappelende pootjes en het getrek aan het gras door ganzen worden opgejaagd. Ze lopen door

sloten en vangen prooien in de sloot, maar ook van de slootkant, je komt ze tegen op uitgestrekte akkers waarvan je je afvraagt wat daar nog te halen is voor een vogel. In tegenstelling tot de wat territoriale Blauwe Reiger jagen ze vaak samen in droogvallende uiterwaarden en slapen gezamenlijk, samen met aalscholvers op de verschillende slaapplekken in de regio. De laatste paar jaar worden ze nu ook al midden in Zutphen gezien. Deze prachtige vogel is een geweldige aanwinst.

Houtduif 2027 exemplaren

Houtduiven zijn zo gewoon dat je de neiging hebt er weinig aandacht aan te besteden. In januari 2015 werden slechts 2027 exemplaren geteld. Dat was het laagste aantal in de afgelopen 10 jaar. Het jaartotaal schommelt tussen de 2000 en 6000 vogel, maar wanneer je naar gemiddelden kijkt blijkt er toch een forse afname geweest te zijn. De eerste vijf jaar lag het gemiddelde op 4600 Houtduiven; de afgelopen vijf jaar lag dat met gemiddeld 2900 exemplaren toch een stuk lager. Deze afname is het grootst geweest in de oostelijke helft van het werkgebied (deelgebieden GE, AV en VB) waar de winterpopulatie ongeveer gehalveerd is.

In de rest van het werkgebied was deze afname met nog geen 20% veel lager. Dit gegeven nodigt uit om daar eens verder naar te kijken maar dat gaat in dit verhaal wat te ver dus misschien een andere keer.

IJsvogel 21 exemplaren

In 2015 zagen, en zien we nog steeds een ongekende toename van de IJsvogel. Waarschijnlijk hebben er hier nog nooit zoveel IJsvogels vertoefd als in 2015. Niet minder dan 21 exemplaren werden er in januari geteld en dit is veel voor een soort met toch wel een lage trefkans; in ieder geval drie keer zo hoog dan het gemiddelde van de negen jaar daarvoor. Met zoveel IJsvogels blijken allerlei plaatsen nu opeens wel geschikt om te foerageren en zoals we in 2015 zagen, om te broeden. Het aantal broedgevallen in de regio was het afgelopen jaar ook ongekend hoog dus wat brengt januari 2016 ons? Een deel van de toename komt ongetwijfeld op conto van klimaatverandering (minder wintersterfte en verlenging broedseizoen), maar ook de effecten van vispassages en verbeterde waterkwaliteit hebben ongetwijfeld een positieve invloed gehad en we zijn er blij mee!

IJsvogel (foto Jeroen Kuipers).

Kievit 185 exemplaren

Terwijl allerlei soorten profiteren van warmere winters, zou dat bij een stabiele populatie van Kieviten ook merkbaar moeten zijn. Ze hoeven immers niet meer naar Zuid-Europa om te overwinteren. Ondanks dat zien we steeds verder teruglopende aantallen. Mogelijk dat een flink deel van de voormalige overwinteraars niet eens meer naar Nederland komt om te overwinteren waardoor aantallen zouden kunnen afnemen, maar het heeft hier ook te maken met de enorme intensivering van agrarische industrie. Voor een Kievit valt er niet veel meer te halen op die uitgestrekte grasakkers. In 2015 werden op vier plekken kieviten gemeld; 160 exemplaren in een plas-dras grasland in de Rammelwaard en op drie stenen-oeverlocaties langs de IJssel met slechts 1, 11 en 13 exemplaren.

Kolgans 29403 exemplaren

Ieder jaar worden er tussen de 15000 en 35000 Kolganzen geteld in het werkgebied. Dat zijn prachtige aantallen en maandenlang kunnen we genieten van de heen en weer vliegende grote groepen boven de stad en langs de IJssel. Een aantal van 29000 ganzen is een vrij normaal aantal maar de verspreiding lijkt plotseling gekrompen te zijn. In eerdere jaren werden groepen van honderden kolganzen op vele kilometers afstand van de IJssel aangetroffen. Dat is vanaf 2014 en 2015 plotseling niet meer het geval. In de oostelijke helft van het werkgebied komen ze nog maar zelden aan de grond. De verspreiding blijft sinds 2014 behoorlijk strak geconcentreerd langs de IJssel en de nabij omgeving. Het is zeer aannemelijk dat dat een gevolg is van ganzenhaters en jagers die de soort op de hielen zitten. Kolganzen en andere soorten ganzen zijn de laatste paar jaar duidelijk schuwer aan het worden en het agrarisch gebied is na de weidevogels, nu ook voor ganzen een onveilig zone, dus een no-go-area aan het worden.

Krakeend 439 exemplaren

Landelijk gaat het voor de wind met de Krakeend en dat zien we ook in Zutphen. De verspreiding is net als veel aan water gebonden soorten geconcentreerd langs de IJssel. Krakeenden zijn daar met name te vinden in de wat grotere plassen. In 2015 werd met 439 exemplaren een nieuw record bereikt. De helft van de Krakeenden bevond zich in en rond de Rammelwaard. Inclusief de aantallen in de uiterwaarden bij De Mars en de Elterplas bij

Bronsbergen heb je al 82% van de winterpopulatie te pakken. Verspreid werden nog kleine aantallen gezien langs de IJssel, bij Empe, in Leesten en Bronsbergen maar dat zijn geen grote aantallen. Het zakkende water waarbij de uiterwaarden weer langzaam droogvallen is een ideaal voedselgebied voor meerdere soorten eenden. Niet eerder werden zoveel Krakeenden tijdens de januaritellingen aangetroffen.

Waterhoen 266 exemplaren

Mussen en eenden worden gezien als echte stadsvogels maar in de winterperiode geldt dat zeker ook voor het Waterhoen. Het is een beeld wat jaarlijks terugkomt. Zutphen (ZU) maakt nog geen 10% van het getelde oppervlak uit, maar jaarlijks vinden we daar wel 80% van de overwinterende Waterhoentjes. Ze zijn daar overal langs de watergangen te vinden waar ze zich een beetje kunnen verstoppen. Ze zitten daar bij bruggen, afvoerbuizen, onder de struiken van plantsoenen en soms zelfs in achtertuinen waar je ze als teller moeilijk kan vinden. Zelfs wanneer veel water dichtvriest blijft een groot deel daarvan in de stad hangen en profiteren van wintervoerdering en de uitgebreide mogelijkheden om zich te verstoppen onder de bruggen en struikjes. In het grotendeels leeggemaakte buitengebied is veel minder dekking, is voedsel schaarser en de predatie groter, dus gelijk hebben ze. Ondanks dat de winters steeds minder streng lijken te worden, nemen de aantallen niet echt toe. Misschien komen er tegenwoordig in de wintermaanden ook minder vogels naar ons land.

Slechtvalk 5 exemplaren

Niet eerder werden er in januari vijf Slechtvalken geteld en meteen daaropvolgend resulteerde dat in 2015 in het eerste broedgeval in Zutphen in eeuwen (zie hoofdstuk 2). Een Slechtvalk zien was nog tot voor kort een grote toevalstreffer maar is tegenwoordig bijna geen moeite meer. Op de hoogspanningsmasten bij De Mars zijn de hele winter wel één of twee exemplaren aan te treffen, maar ook elders in het werkgebied is dat het geval. Maar je moet ze wel weten te vinden. Ik de hoogspanningsmasten van De Mars, Leesten of bij Vorden wil dat nog wel lukken, maar wanneer ze ergens op de grond zitten of in een bosrand wordt het meteen een stuk moeilijker en blijven het toevalstreffers. Echt talrijk zullen ze nooit worden want ze houden er een groot leefgebied op na en dulden

daar weinig tot geen soortgenoten. De soort zit momenteel nog duidelijk in de lift.

Sperwer 25 exemplaren

In 10 jaar tijd zijn 490 telgebieden geteld en dat leverden 206 Sperwers op (0,4 Sperwer per telling). Tijdens 333 tellingen werd geen enkele Sperwer gezien; er waren 122 tellingen met 1 Sperwer; 21 tellingen met 2 Sperwers en 14 tellingen met 3 Sperwers. Dit levert een beeld op van een bijna "ontelbare" soort; een soort waarvan de aantallen bepaald worden door de optelsom van toevallige ontmoetingen. In het hele werkgebied worden ze 's winters aangetroffen, nooit in hoge aantallen en eigenlijk altijd solitair. Wanneer alle waarnemingen op de kaart gezet worden, blijkt toch een voorkeur voor de stad Zutphen. Daar is de dichtheid, of is het de trefkans, net wat hoger dan in het buitengebied.

Zwarte Kraai 1512 exemplaren

Zwarte Kraaien bewonen het hele jaar, alle mogelijke biotopen die er maar zijn aan te treffen in het werkgebied. Ze leven midden in de bossen, langs de oevers van de IJssel, slootkantjes, in achtertuintjes en rondom de uitgeteerde agrarisch industriële complexen. Geen enkele soort vertoont zo'n groot aanpassingsvermogen als de Zwarte Kraai. Een heel bijzondere soort dus die in ieder geval niet zo moeilijk doet over zijn leefomgeving of wat die krijgt voorgeschoteld. Hij trekt ook verder niet weg als het koud is en denkt er ook niet over om zijn broedgebied te verlaten. In de winter trekt die

er op uit; alleen, paarsgewijs of met soortgenoten of nabije verwanten Kauwen en Roeken en leeft van alles wat er te vinden is: verkeersslachtoffers, dode vissen, mossels, oud brood, patat bij de Mac Donalds, wormen, eikels of insecten, dit alles is voedsel. De Zwarte Kraai heeft nergens problemen mee. De aantallen blijven ook door de jaren heen mooi stabiel en liggen rond de acht tot elf vogels per km².

Dankwoord

Met dank aan de tellers in 2015: Adri Mulder, Albert Jansen, Ans Houweling, Carin Barendregt, Dick van Hoffen, Fons Roording, Frans Parmentier, Gerrie Nijenhuis, Goen Jansen, Hans Grotenhuis, Henk Jan Hof, Henny Albers, Jannes van Santen, Jouck Idema, Marc Draijer, Michel Klemann, Michiel van der Weide en Remke van Rijswijk.

Literatuur

Meer over de januaritellingen is te vinden op www.vwg-zutphen.nl en in: Klemann M. 2007. Buizerds in januari 2006: 352 of 450? Vogels in Zutphen en omgeving 2007: 10-15. Klemann M. 2009. Januaritellingen in de regio Zutphen 2006 t/m 2010: Kolgans, Boomklever en Boomkruiper in de winter. Vogels in Zutphen en omgeving 2009: 40-48. Klemann M. 2010. Het stedelijk gebied van Zutphen als toevluchtsoord voor vogels in de winter. Vogels in Zutphen en omgeving 2010: 10-27.

31 januari 2015: Paartje Mandarijneenden Kasteel Vorden (foto Michel Klemann).

Bijlage 1 Overzicht van de getelde soorten en aantallen in januari 2015.

Soort	N	Soort	N	Soort	N
Aalscholver	137	IJsvogel	21	Scholekster	4
Appelvink	113	Kauw	2489	Sijs	295
Bergeend	1	Keep	57	Slechtvalk	5
Blauwe Kiekendief	1	Kievit	185	Slobeend	16
Blauwe Reiger	152	Klapekster	1	Smient	2813
Boomklever	334	Kleine Bonte Specht	4	Soepgans	127
Boomkruiper	238	Kleine Zwaan	3	Sperwer	25
Bosuil	1	Knobbelzwaan	122	Spreuw	4595
Brandgans	4970	Kokmeeuw	3675	Staartmees	269
Brilduiker	5	Kolgans	29403	Stadsduif	175
Buizerd	247	Koolmees	2096	Steenuil	2
Canadese Gans	59	Koperwiek	391	Stormmeeuw	2185
Dodaars	37	Krakeend	439	Tafeleend	387
Ekster	654	Kramsvogel	3747	Tjiftjaf	1
Fazant	14	Kruisbek	4	Torenavalk	32
Fuut	55	Kuifeend	722	Turkse Tortel	386
Gaai	391	Kuifmees	42	Veldleeuwerik	75
Geelgors	41	Mandarijneend	12	Vink	1696
Glanskop	112	Matkop	9	Vuurgoudhaan	3
Goudhaan	197	Meerkoet	1692	Waterhoen	266
Goudvink	57	Merel	2069	Waterpieper	7
Graspieper	13	Middelste Bonte Specht	3	Waterral	1
Grauwe Gans	4173	Muskuseend	2	Watersnip	3
Groene Specht	20	Nijlgans	172	Wilde Eend	2997
Groenling	72	Nonnetje	14	Winterkoning	206
Grote Bonte Specht	221	Ooievaar	29	Wintertaling	310
Grote Gele Kwikstaart	4	Pijlstaart	29	Witgat	6
Grote Lijster	23	Pimpelmees	1358	Witte Kwikstaart	10
Grote Mantelmeeuw	5	Pontische Meeuw	1	Zanglijster	32
Grote Zaagbek	20	Putter	128	Zilvermeeuw	71
Grote Zilverreiger	75	Raaf	1	Zwarte Kraai	1512
Havik	11	Rietgans	6	Zwarte Mees	3
Heggenmus	62	Rietgors	8	Zwarte Specht	5
Holenduif	112	Ringmus	359		
Houtduif	2027	Roek	1554		
Houtsnip	1	Roodborst	364	Soorten	106
Huismus	2776	Roodborsttapuit	2	Exemplaren	87164

Pimpelmees (foto Jeroen Kuipers).

Waterhoen (foto Jeroen Kuipers).

Kokmeeuwen en Meerkoet
(foto Jeroen Kuipers).